

Világ proletárjai egyesüljete!

Veszprém, 1919.

Szerda, június 25.

I. évfolyam. 22. szám.

VÖRÖS ZÁSZLÓ

Előfizetési árak:
Egy évre. 36 kor.
Fél évre. 18 .
Negyed évre. 9 .
Egyes szám ára 50 fillér.

A veszprémi és veszprémmegyei szociálista-kommunista munkások pártjának hivatalos lapja.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:
Rákóczi-ter 9 szám.
Telefon 61.

PARANCS!

A Hadügyi Népbiztosság elrendelte az általános mozgósítást a Duna jobbpartjára is és így Veszprémmegye lakossága is mozgósított.

A sorozás a mai nappal kezdetét vette. Először az onyngi járásban soroznak. Minden 18 és 45 év közötti életkorban levő férfi köteles a kihirdetendő időben és helyen soroztatása végett megjelenni.

Veszprémmegyei Intéző-bizottság.

A kormányzótanács külpolitikája

A tanácsok kongresszusán, Budapesten, nagyszabású külpolitikai vitában tárgyalták Clemenceau-nak, a francia miniszterelnöknek, a párisi békekonferencia nevében hozzánk küldött jegyzékét. Ez a jegyzék tudalevően kijelöli Magyarország határainak egy részét. E jegyzék szerint ilyen nagy városok, mint Pozsony, Kassa, Arad elszakadnának tőlünk és amellet még nyitott kérdés maradna, hogy Nyugaton és Délen mit szakítanának el tőlünk. Nagy vasuti vonalainkat, bányáinkat, anyagaink lelőhelyeit mind elszakítanák tőlünk, úgy hogy a megmaradt területen aztán nyomorba és éhhalálba fuladhatnánk.

Erről a jegyzékről folyt a vita, amelynek kiemelkedő pontjai Kun Béla és Pogány József beszédei voltak. A tanácsok kongresszusa egyhanguan azon az állásponton volt, amit Kun Béla képviselt, hogy nem szabad az entente közeledését mereven elutasítani, de viszont minden erővel, ami csak Proletár-Magyarország munkásokleibe szorult, vissza kell verni az életünkre törő támadásokat, meg kell védenünk a pusztá életünket.

E nehéz állásfoglalásunkban, szerencsénkre jöttek a csehek, akik ugyanakkor, amikor a párisi parancs az ellenségeskedések megszüntetéséről megérkezett, amikor a magyar Tanácskormány a vörös hadseregek a jegyzéknek megfelelő utasítást akart adni, fűtyülve az entente parancsaira, megtámadtak bennünket. Védekezni csak kell, a háboru tehát egyelőre a mi békeszándékunk ellenére is tovább folyik.

Folyik ez a háboru nem csak a magyar Tanácskormány, hanem első-sorban Magyarország ellen. A kis rablók, Csehország, Románia, Szerbia föl akarnak falni bennünket, akármí itt a kormányforma és az entente nem tud, vagy nem is akar ellenük védelmet adni nekünk. Az a határ, amelyet az entente a Károlyi-kormányának jelölt meg és ami miatt Károlyi a hatalmat átadta a proletáriátusnak, még valamivel rosszabb volt, mint

ez a mostani határjegyzék. E rabló szándék ellen csak egy védelem van: a védekező fegyver, hadsereg, amelyet ma csak egyetlen uralom-forma tud felállítani és fentartani: a proletáruuralom.

Békébe mi boldogan belemennék: hisz a proletáruuralom nem egyéb, mint a minden erőszak lerombolásából és legyőzéséből született szociálistizmusnak előcsarnoka. — De ez a jegyzék a halálos erőszak, a rablás, ami ellen védelmet nem nyújthat más, mint a vörös hadsereg.

És ez a rabló-ajánlat még csak bevezetése annak az igazi pusztításnak, ami akkor következne, ha gyengének bizonyulnánk. Mint azt Pogány József, valóságos ihletett beszédében kimutatta, az entente-ot a határok megállapításában csak egy szempontból vezette, a katonai, stratégiai szempont. Ugy állapította meg a határokat, hogy a vasuti gócpontok, felvonulási vonalak mind ellenségeink kezén maradjanak. És ha mi visszavonulunk, leszerelünk, megbékélünk, akár nyíltan, akár burkoltan megtámadhassa Magyarországot az entente és magjában is elpusztítsa.

Ez ellen nincs más politika, mint a Kun Béla és Pogány József külpolitikája: a becsületes jóakarát megmutatása, de egyuttal a végőig elszánt védekezés.

A föld szava.

Proletártestvérek, ott álltam veletek naplementekor, cukorrépa táblák közepe, mikor nyugat felől, nagy mezőség széléről, az izzó, vörös golyóbis, a nap megegyszer visszazévelt. Ott látott még benneteket, amint ingetekkel le-töröltétek arcotok verítékét, ujból belevertétek a kapát a földbe és folytattátok az örökké egyforma munkát. Láttalak benneteket, amint emberfeletti munkát végeztek grófoknak, báróknak, ezerholdas uraknak.

Proletártestvérek, érzitek-e a változást, ami három hónap alatt végbement körülöttek. A buzatábla már nem a ti elnyomóitoké, a gabona, amit a magtárba szállítottak, a liszt, amit belőle őrölnek, a fehér cipő, amit belőle sütnek, a tettek és a ti proletártestvéreiteké. A tengeri, krumpli, amit a ti kemény karjaitok munkája huz fel a földből, nem megy a fabrikába, hogy szeszbarók emberbutító pálinkát

főzzenek belőle és azzal nyügözzenek le titeket örökkös szolgaságra.

Testvérek, évszázadokon át a ti izzasztó munkátok csak száraz kenyeret adott nektek, kalácsot, fécánt a ti elnyomóitoknak.

Testvérek, ti ezután magatoknak dolgoztok, titek minden fűszál a mezőn, amit a ti kemény karotok vág le, a titek, a ti gyermekeiteké és a testvéreiteké a városban, akik csizmát, ruhát, szerszámot, csinálnak nektek és megvédenek tőle, hogy elnyomóitok, az elkergetett földesurak újra elbatalmasodjanak rajtatok. A titek mindaz, amit a barna föld terem. A titek, magyar földmives munkásoké, magyar földmivesszegényeké, akik ezer évi rabság után háborus évek kegyetlen nyomorúsága után végre emberhez méltó életet fogtok élni.

A ti kezetek munkája gyümölcsét nem fogják ezután uri kastélyokban elkértyázni, elpezsgőzni, cifra nőkre elkőtyavetyélni, nem fogják urimódon elfecsérelni a püspökök, kanonokok, az alázatos Jézusnak fennhéjázó „szolgái”. Hanem építettek majd abból, ami feleslegetek lesz, kórházat a betegeknek és a szőlőtőknek, szép nagy folyosós, tágas, fás, árnyas menházat az öregeknek, a munkában kifáradtaknak, akik ott csendesen, nyugodtan élhetnek. Építettek iskolákat, ahol a ti fiatalok, lányaitok, mindazt megtanulják, ami kell, hogy kevesebb kínlódással, szebben, jobban élhessenek. mint az apjuk, meg a nagyapjuk. Vesztek majd jószágot, meg jó szerszámot, gépet is, hogy ezután minden kapavágásra kétannyi krumpli teremjen, mint eddig.

Az a föld, amin ti álltok, a titek, meg a ti proletártestvéreiteké. Ami közép, meg nagybirtok van az országban, ami „urak földje” volt, az most már minden a titek, a magyar proletároké. A magyar proletárállam jövője, nyugalma, biztonsága attól függ, hogy hogy értitek meg az idők szavát és hogy munkáljátok meg a ti földeteket. Természetes, hogy többmunkátok után nagyobb is lesz az eredmény, a városi proletár is több ruházati cikket, butort szerszámot, tud küldeni nektek. Tirajtatok áll, hogy abból az istencsapásból, amit a grófok, hercegek, királyok háboruja rázudított az országra, a ti munkátok és a ti városi proletártestvéreitek munkája mentheti csak ki az országot. Ha kiesik a kasza és a kapa a keze-tekből, akkor összeomlik a fiatal magyar proletárállam, megtörik a magyar proletárhadsereg ellentállása és újra „urak földje” lesz az, ami most a titek.

Fel proletártestvéreim a nagy küzdelemre, amikor a magyar földet munkáljátok, a magyar föld termését arajátok le, akkor védelmezték a létező küzdő magyar proletárságot.

Egy munkás.

A vörös csapatok visszaverték a csehek minden ellentámadását.

— A „VÖRÖS ZASZLÓ” harctéri tudósítójától. —

Harctér, június 17-én.

A cseh-szlovák hadvezetőség az entente határozott parancsa ellenére csapatait állandóan támadásba kényszeríti. Szerencsére az öntudatos, szervezett proletárhadsereget nem találta váratlanul a imperialista hordák alattomos cselszövése, a *vörös hadsereg önvédelmére kénytelen a harcot mindenütt felvenni* s ezekben a harcokban *győztesen veri vissza* a csehek minden támadását.

Bártfától és Eperjestől nyugatra a csehek állanak és heves támadásaikat most is folytatják. U. falu előtt egy tábori főőrségünket sokáig tartó gépfegyver- és puskatüzrel próbálták megfutamítani, a mieink azonban derekasan állották a harcot s mikor tüzéségünk is közbelépett, a csehek kénytelenek voltak abbahagyni a támadásokat és visszavonultak B. irányában.

Az elszánt munkáseredek nem elégedtek meg azzal, hogy U.-ből elkergették az ellenséget, hanem *energius támadással a menekülőket után vetették magukat és rövid harc után megverték a csehek*, akiknek hátrétegeit elfogták és az eldobált fegyvereit és felszereléseit hátraszállították a parancsnoksághoz.

A csehek időközben erősítést kaptak, mire egy munkászászlóalj géppuskáit futólépésben elfoglaltak egy oldalt levő hegygerincet, ahonnan *gyilkos tüzeléssel megfutamítottak egy egész cseh ezredet*, amely most már véglegesen visszavonult J. felé.

Léva körül, a Rima és Sajó völgyében is hasztalanul próbálkoztak ellenségeink. Éjjeli ütközetben sikerült visszafoglalni az előző nap feladott magaslati állásainkat, úgy hogy most védtel pozícióból utasítjuk vissza a csehek minden támadását. Ebben az éjjeli ütközetben két derék zászlóalj vett részt, akiket egy század géppuskás támogatott. Katonáink óvatosan, hason csúszva közelítették meg a csehek, s mikor odaértek, a gépfegyverek egy pillanat alatt fel voltak állítva s megkezdtek a tüzelést. *Az ellenség be sem várta a gyalogság előnyomulását, megszaladt.*

Az a egyszerű ezekben a harcokban, hogy *a mi részünkről minden veszteség nélkül érjük el a győzelmeinket.* A magasabb parancsnokságok magyszerű és körültekintő munkájának az eredménye ez, amit nem lehet eléggé méltányolni. A katonákat nagyon gyakran erőszakkal kelj visszatarítani veszélyes és kockázatos vállalkozásoktól, ami áldozatokba kerülne. A támadó szellem a csapatok között napról-napra nő, ami annak az eredménye, hogy a cseh-szlovákok álnok módon felrugták az entente-határozat megsejtését és hódító vgyéből állandóan támadásokkal próbálkoznak.

Erős harcok folynak az északi fronton és ezekből a harcokból mindig győztesen kerülnek ki a mi csapataink, akik az egész vonalon visszaverik a csehek nagy erővel megindított ellentámadásait.

A mult társadalmának

egyik védőbástyája volt az önálló kisiparos. Az a kisiparos, aki voltaképpen ugyanolyan nyomorgó, tengődő szegény pária volt, mint a nagyiparban foglalkoztatott bérmunkás.

A kapitalista társadalom minden lehető ölkövetelt, hogy a tulajdonképpen egymáshoz tartozók közé választásokat vonjon és ezzel a saját uralmát szilárdítsa.

Ezt tette a szellemi munkásokkal, akikkel elhitette, hogy ők urak, különbek mint a fizikai munkás. Ezt tette az önálló kisiparosokkal is.

Az aljas munka annyira sikerült, hogy az önálló kisiparos mélyesen lenézte, magánál alantasabb állásúnak tartotta a bérmunkást. Pedig semmivel sem volt jobb a helyzete, sőt gyakran a hatalmas konkurrencia következtében sokkal rosszabb. A törekvése mindkettőnek ugyanaz volt: tisztességes munkával nyugodni és gondtalan megélhetést biztosítani.

Ezeket a választásokat akarjuk mi ledönteni. Felvilágosítottuk az önálló kisiparosokat, hogy ezek belásák, mennyire félrevezette őket a kapitalista társadalom.

Egymást megverté kell hozzáfognunk a

hogy az iparosok szakmák szerint tömörüljenek, akár önállóak, akár nem.

A közműhelyek felállításával megakarjuk szüntetni az egyéni vállalkozást, megakarjuk szüntetni a munkanélküliséget, és elő akarjuk segíteni az iparosok jólétét. A vállalkozó maga az állam lesz és az állam fogja a termelést irányítani, vezetni és a termékeket egységesen elosztani.

Az intenzív többtermelés érdekében feltétlenül szükséges, hogy a választfal utolsó maradványai végkép eltűnjenek, a viszálykodás teljesen megszűnjön és a kisiparosok, a bérmunkások összefogva lassan hozzá a nagy építő munkához.

*

A faluhoz!

Ha a szemléltő alaposan figyeli a mai helyzetet, rögtön észreveszi, hogy egy nagy betegség rájga, sorvasztja a proletárházat. — Ez a súlyos betegség nem más mint a falu népének a hiszékenysége. A falu népe, amely övszázadokon át nem csinált mást, mint huzta az igát a földesurnak, vagy a bérlónek. A falu népe, mely soha nem ismert mást, mint a robotot, a szolgabíró pökhendiségét, meg a csendőrdurvaságát. Ezek voltak a kapitalista hóhéralam porkolábjai, akik gondosan ügyeltek arra, hogy a börtönbe egy napusgár még véletlenül se hatolhasson be. Ügyeltek arra, hogy a föld dolgozó népe vak maradjon és abban a hitben éljen, hogy az a helyes, a jó, ha a földesurnak meg a szolgabírónak kezet kell csókolni, mikor az pofont ad.

Elmult a nehéz lidécnymás, rossz álom volt az egész és mi meghoztuk a boldog ébredést. Bebizonyítottuk, hogy egy igazság van csak és ez a dolgozók igazsága.

Vannak aljas alakok még ma is, akik nem tudnak belétrödni abba, hogy munka nélkül nem lehet megélni. Nem tudják, nem akarják elhinni, hogy már nem lehet százazek véres verejtékéből egy embernek dologtalanul élni. És ezek a sötétben bujkáló alakok mindent elkövetnek, hogy rettenetes uralmukat visszaállítsák. Leggyakrabban használt fegyverük a rémhírtérjesztés. És itt mutatkozik a rettenetes káros hatása a falusi nép hiszékenységének. Minden gondolkodás nélkül elhitették, hogy a fehér pénznek nincs értéke, csak a kék pénz ér valamit.

A kormányzótanács — nagyon helyesen — elrendelte a kék pénznek kivonását a forgalomból. — És az aknamunka még mindig folyik. Bujtogatják a falu dolgozó népet, hogy ne szolgáltassa be a kék pénzt.

A kormányzótanács rendelete julius elsején életbe lép. Elseje után a kék pénznek nem lesz vásárló ereje, nem kap érte semmit a falu lakossága.

Óva intjük félrevezett proletártestvéreinket, ne üljenek fel az aljas híreszteléseknek. Ha nem szolgáltatják be a kék pénzt, keserves munkával szerzett kis pénzük vesztik el.

Azután majd meglátják, tényleg nincs-e a fehér pénznek értéke! Ss.

Uj iskola.

Kunfi népbiztos körrendelete a szociális oktatás állami szervezetéről.

A burzsoá államnak minden hatalmával rá kellett fektünie a dolgozókra s meg kellett akadályozni, hogy ismereteik egy bizonyos alacsony fokon túllépjenek. Folyton rettegni kellett, hogy a proletármilliók megismerik a szabadság útját és így a kizákmányolók hatalmas kártyavárként omlik össze. A burzsoáuralom azért tarthatta magát, mert a proletárság tulajdonom része öntudatlan volt, nem látta saját osztályhelyzetét, nem ismerte meg azt a tanítást, amely szebb jövőt hirdetett számára. A proletárállam a megszerzett hatalmat elsősorban arra akarja felhasználni, hogy a szocialista tanítást a proletármegyek lelkébe beoltssa, mert a proletárállam hatalma nem szuronokon, hanem a dolgozók millióinak meggyőződésén és hitén nyugodhat. E cél szolgálatában Kunfi Zsigmond közoktatási népbiztos elvtárs a következő körrendeletet intézte valamennyi megyei munkatársak részére:

„A proletárdiktatúrának legfontosabb feladata a proletárelkeket a szocialista világnézettel átítani. E feladat fontosságát és nehézségét tekintve véve a szocialista propagandatanfolyamok rendszeres létesítését határozom meg. Ennek előfeltétele, hogy a vezetésem alatt álló népbiztosság tudományos és népszerű propagandacsoportjainak irányítása mellett megindítsa, ahol lehetséges, szocialista oktatási propaganda kurzusok létesítésének, mely kurzusok célja leendő egyrészt a pártszervezetek megfelelő agitátorokat kiképezni, másrészt a proletáriátus széles rétegeinek szocialista kultúrát adni.

A propaganda kurzusnak vezetőit a közoktatási népbiztosság tudományos és népszerű propagandacsoportjának vezetője és megyei direktorium javaslata alapján nevezi ki és pedig egy megbízottat a megyei direktorium művelődési osztálya mellé és egy megbízottat mindegyik járási munkástanács mellé. A megbízottak az előző pontok mélyére vonatkozó javaslattal haladéktalanul elküldendő a propagandacsoport címére: Budapest, VIII. Esterházy-utca 30.

Amennyiben a megye területén ilyen kurzusok tartatnak volna, vagy már folyamatban lennének, úgy azok tanterve, az előadók névsora, a hallgatóságra vonatkozó adatok, a propagandacsoporttal azonnal közlendő. A propagandacsoport megbízottak a propagandacsoporttól a tantervet, tantervet, tananyagot, szükség esetén előadókat fognak kapni. A tanfolyamok szervezése körül felmerült költségek a közoktatási tárca terhére utalványozandók. A kurzusokat a megyei direktorium művelődési osztálya mellett működő propaganda megbízott és a népbiztosság propaganda csoportjának időnkinti kiküldötti fogják ellenőrizni. — Kunfi népbiztos.

A rendelethez a közoktatási népbiztosság propagandacsoportja a következő megjegyzést fűzi:

A rendelet hivatala van számos eddigi hiányt pótolni, amennyiben lehetővé teszi, hogy a nagy proletártömegeknek szocialista szellemű nevelése egyöntetű és megfelelő irányítás mellett történjék. Ezt az irányítást a propagandacsoport szocialista oktatási pontja útján fogjuk gyakorolni. A proletárállam az állam hatalmát, melyet magának meghódított, így használja fel a proletártömegek felráadására. Számítunk a megyei munkástanácsok közreműködésére, amelyek segítségével elérhető lesz, hogy a legkisebb falu népe is megismerhesse a szocialista tanítással és ugyanolyan öntudatos harcossá legyen a szocialista gondolatnak, mint eddig a nagyvárosok élőkultúrája volt.

Az Ipari Termelési Tanács.

Az a nagy osztályharc, mely titáni küzdelemet vívja ma a frontokon, csak egy biztosat, hatja győzelmet, ha a frontok mögött, az úgynevezett Hinterlandban minden munkás megfeszített erővel dolgozik azon, hogy az ország termelése, termelési rendje és fegyelme csontatlanul a proletárállam szolgálatában legyen.

Ma az ipari termelési rendje szempontjából a legfontosabb szerve a tanácsköztársaság az Ipari Termelési Tanács, melynek vezetői elnökökhez, Hegedűs József elvtársunkhoz fordultunk, hogy szolgáljon a mi proletárállamunk sőinknek felvilágosítással az Ipari Termelési Tanács funkciójáról és ezzel kapcsolatban megvett munkájáról.

Hegedűs elvtárs munkatársunknak a következőket mondta: „Mielőtt az Ipari Termelési Tanács tulajdonképeni céljáról beszélnék, fontosnak tartom kijelenteni, hogy az Ipari Termelési Tanács — mint olyan — nem egy határozottan elrendelt spanyolcsizmájába szorított intézmény, hanem egy olyan szerve a vezénél a tanácsköztársaságnak, mely a proletáriátus érdekeinek a figyelembevételével speciális viszonyokra is tekintettel van.

— Az Ipari Termelési Tanácsban, melynek részvesznek az üzemek, szakszervezetek és munkástanácsok kiküldöttjei: jeceresedik ki a képesség, melynek meg kell lenni minden munkatársban, hogy uralomképes minivoltát dokumtalhassa. A gazdasági téren való önálló tevékenység nélkül, hogy a proletárelkeket sértendő Ipari Termelési Tanács funkciói.

Sajnos, az Ipari Termelési Tanács ma kezdett kezdetén — nehézségekkel. Olyan időben vittük az országban, a me-
ben és így Veszprém megyében is a terme-
amikor a technikai eszközök hiján — a
romjain kell, hogy felépítsük a
államat. Nem szűgyellem bevallani:
rothadásán kívül, melyet a kapi-
tulusz tozódásának: a háborúnak köszön-
ment, a termelés rendes menetét nagyon meg-
a munkategyelem lazultvolta, a munká-
résztének osztálytudatnékilésége. — Így
nehezen érhető el az ipari termelés cél-
alapokra való helyezése.

— Én azonban remélem, hogy az átmenet
és vajdasos időszakát minden nagyobb
átadás nélkül kiheverve — biztosítani tud-
az ipari termelés rendjét és fegyelmét Vesz-
prém megyében. És itt meg kell említenem, hogy
termelési rend megteremtésének zálogát én
látom, hogy az Ipari Termelési Tanács
helyi Szakszervezeli Tanáccsal a legszoro-
sabb együttműködést fejtí ki.

Végül Hegedűs elvtárs említett tett lapunk
számában, a „Proletárság postájá”-ban
jelentet ama indítvánnyal kapcsolatban, mely-
ben írja a Hosszu-utca végén levő fürdő meg-
újítását sürgette.

Erre vonatkozólag Hegedűs elvtárs a kö-
vetkező választotta: A proletárság uszodája,
mely a Hosszu-utca végén van, július elejére
munkában kész lesz. — A költségvetést már rég
megesináltuk, a régi világban sohasem reparált
most már tönkre tett kabinokat megjavítottuk,
a munkások már dolgoznak, úgy hogy nem-
hára átadhajjuk a teljesen renovált fürdőt —
proletáriátusnak.

HIREK.

Elmélkedés.

E rovat máskor az iróniának adott helyet.
Ez irónia, a gunyolódás ma nem indokolt.
főszereplő: *tanár: tudjáté két osztály.* Fogcsikor-
jáv harcolnak a kizsákmányoltak a kizsák-
lyított, anyolók ellen. Ilyenkor izléstelenység — a
sára.
alicia.

Csak így konstatáljuk, hogy a proletár-
túra mennyivel nemesebb eszközökkel dol-
kozik, mint egy soha többé el nem következ-
ő, de elképzelhető burzsoádkultúra.

Elvtárs, ki e sorokat olvasod: tudod te,
Münchenben a fehérek mindazokat, akik
munkásszubbonyban járnak az utcán, főbelövik;
még, szegény munkában elfaradt, bus arcu,
néz tekintetű, ráncos homlokú, beteg elvtár-
m, testvérem: el tudod te képzelní magad
a kizsákmányoltak világában, ahol te rab-
laga voltál és kutyamódra szolgáltad az ura-
d — tudod emberi ésszel felfogni, hogy mi-
ny borzalmas a fehérek, a burzsoák munká-
eg-nyomó terrorja?

Ha el tudod képzelní, ha be tudod ezt
bi-akkor higgadt, meggondolt tudatossággal
mondhatod magadban: *Csak a tesámen ke-
szítől jöhet a burzsoádkultúra!*

— Dunántúli hadisajtóosztály Székes-
fehértvárott. Budapestről jelentik, hogy a forra-
almi kormányzatának a dunántúli vörös had-
sereg kötelékében sajtóosztályt állított fel, mely-
nek tagjai Kéri Pál, Lakatos László, Lestyán
Sándor és Marai Sándor újságíró elvtársak. —
sajtóosztály feladata a dunántúli sajtóorga-
nizáció egységes irányítása. — A sajtóosztály
helye: Székesfehértvár.

— Állásnélküli tanítók és tanítónők,
ha állásba óhajtanak jutni, okmányaikkal sür-
roesen jelentkezzenek a Tanítók Szakszervezete
vezetőségénél. (Áll. f. keresk. iskola, Palotai-ut 1.)
Mellőlött 10—12 ig. *Mattusóék Richard* elnök.

— Üdvözlét a frontról. A veszprémi
vörös örök ezuton küldik üdvözlétüket a sze-
pédi szerb frontról. Címük: IV. határvédő vö-
rösörkerület, 3 zlj. 3 szd. Tabori posta 640/II-
Dobai János (Ósi), Ruszicska István, Weisz
Mór, Tóth Mihály (Veszprém), Szakács István
(Réde), Faa Ferenc, Horváth István, Ászbot
István, Faa Imre, Huszár József, Nagy János
(Várpalota).

— Felhívás. Felhívjuk az üzemi termelési
biztos és munkástanács tagjait, a szakszerveze-
tek által az Ipari Termelési Tanácsba küldött
elvársakat, hogy folyó hó 25-én d. u. fél 2
órára az Ipari Termelési Tanács hivatalában
(Megyeház 1. em 5. a.) megjeleni szivesked-
jenek. Veszprém, 1919. június 23. Veszprémi
I. T. T. elnöke.

— A közoktatásügyi népbiztoság
munkás szabadiskolájában az egyes tanfolyamok
már július havában megkezdődnek. — Tanítani
fognak: írást, olvasást, számtani, földrajzot és
nyelveket, lesznek azonkívül továbbképző szak-
tanfolyamok is. A szakszervezetek és a pártiroda
adják ki a jelentkezési lapokat. Bárki jelentkezhet.
Minden oktatás teljesen díjlatlan. Bővebb fel-
világosítással szolgál a művelődési osztály fel-
nökök oktatásával és továbbképzésével foglal-
kozó alosztálya.

— A csereakció első sikere. A hármás
élelmezési diktatórium tudvalevően proletár áru-
csereakciót indított. A csereakciót először Zala-
megyére terjesztették ki és a mintegy 20 vag-
gonból álló vonat, amely só, petróleumot, bőrt,
textiláruat, gyufát, élesztőt stb. vitt magával a
mult héten indult el Budapestre. A csereakció
egyelőre nyolc községre terjedt ki és pedig:
Tapolca, Zalaegerszeg, Sümeg, Zalaapáti, Kis-
komárom, Pókabármődér, Zalaszentgrót, Kesz-
hely zalamegyei községekre. Kiskomáromból,
Keszthelyről, Zalaegerszegről, Sümegről és Ta-
polcáról az Országos Központi Hitelszövetkezet
azt az értesítést kapta, hogy a proletár-áru-
csereakció nagy sikerrel végződött, amennyiben
több millió koronára rugó élelmiszert cseréltek
a közlegék lakosságával. A cserélt áruk között
van nagymennyiségű baromfi, tojás, tejtermék,
bab, borsó és lencse. Az első élelmiszerszállít-
mány már Budapestre érkezett.

— Eljegyzés. Herceg István és Varga
Teruska (Veszprém) jegyelek.

— Husárák Szombathelyen. Szombat-
helyről jelentik, hogy a magas munkabérekre
és emelkedő üzemi költségekre való tekin-
tettel az ottani központi vágató bizottság a
husnák és a hustermeknek az árát felemelte.
Igy a marhahas kilója 32 K, a borjúhúsé 30 K.

— Lesz sör! A Közélelmezési Hivataltól
kapott értesítés alapján mátlól kezdve a prole-
tárek részére sörjegyeket fognak kibocsájtani.
A sört üvegenként bocsájtják áruba. Egy üveg
sör ára 1 K 80 f. lesz. A sörjegyeket a köz-
élelmezési hivatal csak a cukor és lisztjegyek
felmutatása ellenében adja ki. Egyben jelzi
a közélelmezési hivatal, hogy akik Dóri és Szalai,
Paskes Mór cégnél szándékoznak a sörjegyüket
beváltani, vigyenek üveget magukkal.

— Proletároknak olcsóbb a dohány.
A dohányárak megszabásánál az osztály árpo-
litika nem érvényesülhetett. A proletáráru-
csere szükségessé tette a gyors iniezkedést és későbbi
rendelkezések voltak hivatal arra, hogy az ár-
emelés terhét a dolgozó munkások javára mér-
sékelyék. A „Tanácsköztársaság” legközelebbi
számában rendelet fog megjelenni, amelynek
értelmében az ipari és közlekedési üzemek, bá-
nyák, továbbá a mezőgazdasági termelőszövet-
kezetek munkásai közvetlen ellátásban 50 szá-
zalék árkedvezménnyel kapják az összes do-
hányárakat. A rendelet gondoskodni fog arról,
hogy a kedvezményes áru dohányt kizáróan
dolgozó munkások kapják. Az ilyen dohány-
árának mindenkorí átvételét és a kiosztásnak az
ellenőrzését a munkástanácsokra fogják bízni.

— Leszállították a sódagadot. A megyei
intézőbizottság — a sókészlet csekélysege foly-
tán — elhatározta, hogy a falusi és városi lak-
osság sódagadját havi és fejenkénti 10 dekára
leszállítja. — Nagyon jól tudjuk, hogy a me-
gyei intézőbizottságot eme határozatának hozata-
lára szükségparancsolla helyzet kényszerítette.
Ahogy a viszonyok megváltoznak — az ada-
gokat fel fogják emelni.

— A győri olajgyár munkásai. Gyö-
nyörű proletár példát mutatott a mai nagy idők-
ben a győri olajgyár 52 munkása. A vörös
hadseregbe való sorozásnál 52 ember vált be
a gyár munkásai közül. Megszepent persze a
művezető, hogy megakad a gyár üzeme és
fűhöz-fához szaladt, hogy felmentesse a nélkül-
özhetetlen munkáskezeket a fegyverforgatás alól.
Sikerült is 10 ember részére felmentést kapnia.

Összegyűjtötte a gyár udvarán az 52 vörös
ujoncot és nagy meintegetéssel előadta, hogy
így sajnálja, úgy sajnálja, de csak tízet sikerült
kiszabadítani. Az 52 munkás csak állt, hall-
gatott, mint aki nem érti miről is van szó.
Erre a művezető kezdte kiválogatni közülük a
legsúlyosabb munkásokat, de egyik sem állt
köteléknek. Azután a termelési biztos próbált rá-
beszélni a lelkükre, hogy aki beteges az álljon
külön. Egyik sem moccant meg. Végre azzal
rukkolt ki a biztos, hogy lépjenek elő a csa-
ládos, több gyerekes apák. Ki is lépett az ö-
venkettőből huszonnégy. — No — mondja a
termelési biztos — maguk közül gyerekszá-
m szerint kiválogatunk tízet. — Közülünk P. —
kérdik a munkások — Közülünk ugyan már
nem. Nekünk van a legtöbb jussunk harcolni a
feleségeinkért és gyermekeinkért. — És hiába
volt minden szép szó, — elment vörös kato-
nauak mind az ötvenkét munkás.

— Fát tölre. Okos gondolat: a megyei
Intézőbizottság felhívja a város lakosságát, hogy
akik magukat a téli évadra tázelőanyaggal el-
akarják látni, vállalkozzanak fakitelemésre.
Ezek a fakitelemésre vállalkozók, azonfelül,
hogy a háztartásukon felüli famennyiség kite-
meléséért fizetést kapnak, még elérik azt is,
hogy — munkájukkal — eláthajják magukat
télire fával. A jelentkezés időpontját és fakite-
melésre kijelölt területet a napokban fogja pub-
lizálni az intézőbizottság.

Pártügyek.

A Magániszviselők és Kereskedelmi
alkalmazottak Szakszervezete a jövőben
nem hétfőn, — mert ezen a napon pártiskola
lesz — hanem keáden este fél 7 órakor tartja
szervezőbizottsági értekezéseit, viszont ugyanezen
okból e hó 28 tól nem csütörtökön, hanem
szombaton est fél 7 órakor kezdődnek a kultur-
intézőbizottság szokásos heli előadásai. A ve-
zetőség egyuttal értesíti a kereskedelmi alkalm-
mazottak közül azokat, kik április és május
havában léptek a szakszervezetbe, tagsági köny-
vecskájüket a hivatalos órák alatt (naponta
5—7-ig) az ideiglenes igazoló-jegy beszo-
ltatása mellett átvethetik. A tagdíj-hátralékosok
felhivatnak, amennyiben kötelezettségüknek ha-
ladékátalanul nem tesznek eleget, törölve les-
zenk s igazoló jegyük érvénytelenítése céljából a
jépések megleltének.

Férfi és női szabómunkások és mun-
kásnők f. hó 27-én, csütörtökön este 7 órakor
rendkívüli taggyűlést tartanak.

Színház.

Heti műsor.

Szerda: A kaméliás hölgy.
Csütörtök: A bor.
Péntek: Pillangó főhadnagy.
Szombat: Pillangó főhadnagy.
Vasárnap: d. u. Édes apuka.
este Pillangó főhadnagy.

Cigányszerelem. Az eddig „termelt” ope-
rettek nagy hibája és ebbe a hibába a Cigány-
szerelem is belesik, hogy ha azokból a töme-
gekből meríti témáját (operettelén ma is kell a
tartalom, a téma), melyeknek élete
művészi produktumokra ad alkalmat, akkor
sohasem — és ez a megbocsájtathatlan —
maradiak a művésziileg kiválasztott témakörben,
nem mutalták be azt, hanem direkté vagy in-
direkte arra baziroztak, hogy mákonynyal, nagy
és elérhetetlen illúziókkal álomba ringassanak.

Az ilyen operettet a proletáriátus részére
találta fel az uralkodó osztály irodalma. A
proletáriátus — úgy gondolták ók — csecsemő,
elég ha kis operettet adunk neki. És ók ezt
meg is valóították. A proletáriátusnak, a „cse-
csemőnek” nem adták meg az alkalmat, hogy
magát operák meghallgatására képezze — ez
az uralkodó osztályok privilégiuma volt.

Ma már a proletáriátus nagykoru lett,
bebizonyította életrevalóságát és így — a kultu-
rájában — ignorálni fogja azokat az operetteket,

melyeket az uralkodó osztályok irodalma — meg nem érdemelten — neki irt vagy íratott.

A jövő társadalmában, kulturájában nem lesznek olyan problémák, melyek a harmadik felvonásban apai áldások, anyai belegyezéssel, jó, öreg „polgári“ házassággal végződnek. Más lesz. Szébb. Jobb. Boldogabb életlehetőséget — **életlehetőséget** — teremtő.

Szombat este a *Cigányszerelm* előadásánál gondolkozott így az, aki a jövő kulturájának előfeltételeit keresi.

A *Cigányszerelm* mindig kellemes zenéje jóleső hatással volt a közönségre. A szereplők egyből-egyig megállták helyüket. Medgyasszay Jenő a vad, dacos Józsi, cigány szerepében kitűnő volt. Németh Irén nagy hatással keltette a közönségre. Marcinka Vica játéka csak jót mondhatunk. Aranyos volt a két kisgyerek: Bátor Jolánka és Szigeti Jenőke. Mindketten — bátor fellépésükkel — nagy tetszést arattak. Gulyás Menyhért tulblazirt volt, senki sem hitte el, hogy szerelmes Liszabetbe. Még én sem hittem el, pedig a jóindulatu kritikusnak mindent, még a hihetlent is el kell hinnie. Pataki, Brádi, Lónyai, Keller nagyszerűek voltak. Gulyásné René és A. Fait Gizi jók voltak.

Rip van Winkle. (Repriz.) Kedd este a színházban ülő közönség jólesően hallgatta Planquette örökbecsű muzsikáját, *Rip van Winkle* zenéjét. A szereplők mind kifogástalanul játszottak. Szalma Sándor kellemes baritonjával, Vida Ilus nagyszerű játékaival mély hatással voltak a közönségre. Marcinka Vica játéka csak jót mondhatunk. Aranyos volt a két kisgyerek: Bátor Jolánka és Szigeti Jenőke. Mindketten — bátor fellépésükkel — nagy tetszést arattak. Gulyás Menyhért tulblazirt volt, senki sem hitte el, hogy szerelmes Liszabetbe. Még én sem hittem el, pedig a jóindulatu kritikusnak mindent, még a hihetlent is el kell hinnie. Pataki, Brádi, Lónyai, Keller nagyszerűek voltak. Gulyásné René és A. Fait Gizi jók voltak.

Elsímerésemelődőn jó volt a rendezés. A kórus derekasan megállta a helyét. — Andor dirigált. — (—b—)

Színházi Iroda közleményei:

Csütörtökön Medgyasszai Jenő fellépéssel Gárdonyi Géza gyönyörű parasztvígjátéka *A bor kerül színre.* Baracsot Medgyasszai, Baracsot Kovács Lulu játssa. A többi szerepeket Vida Ilus, Marcinka, Vécei, Gulyásné, Brádi, Doktor és Pataki játsszák. Pénteken lesz *Pillangó főhadnagy* operettnek, a nagy seasonsláger bemutatója. E zenében a *Körtsia ledny* nagyszerű szerzője, Komjáthy Károly ismét kitelt magáért. A kacagató szöveg Martos Ferenc és Harmath Imre műve. A címszerepet Szalma Sándor Csollán önkéntes kacagató figuráját pedig Pataki, Ferenc alakítja. A többi szerepeket Mezei Margit, Medgyasszai Amál, Marcinka, Ligeti, Eöri, Abonyi játsszák.

Proletárság postája.

E rovatban esetenként helyet adunk bármilyen beküldött levélnek, ha a beküldője okos eszmét pendit meg, vagy valamilyen indítványt tesz. A felelősség a levél beküldőjét terheli s így a levélben feltétlen közlendő a beküldő neve, foglalkozása és lakása. Névtelen levelek figyelembe nem vétetnek.

Az élelmezési nehézségek Veszprémben egyre ijesztebb mérvet öltenek. Nem is merék — kedves Szerkesztő elvtárs — a jövőre gondolni, mert úgy gondolom, ha ez így megy tovább, bizony a proletár küzdeni fog, hogy éhen ne haljon, a burzsuj pedig jóllakottságában már a második tokját fogja simogatni az arcán.

Azok, akiknek van valamijük, például becserélni valójuk: azok könnyen juthatnak élelmiszerhez, de mit csináljon a szegény proletár, akinek *semmije* sincsen, amit becserélhet?

Talán észszerű lesz, ha a becserélés helyett, — illetve az egyes személyek (érsd ez alatt burzsujok) becserélési machinációi helyett — egy szövetkezet venni át és *becsülletes uton* juttatná az élelmiszert a proletáriátusnak.

És ha az üzletek zárva vannak, akkor miért nyitnak ki éppen akkor, amikor hirt-vásár van: pénteken. (Jó volna az üzletek eldugott áruit is szocializálni, nemcsak az üres polcu tüzleteket.)

Soraimnak közlését kérve vagyok a szer-

Szerkesztői üzenetek.

S. M. Veszprém. Sorait nagyon köszönjük. Helyes eszmét pendit meg. Azt azonban megkérdendőnek tartjuk és nem is titkoljuk, hogy ugyanis az „elvtársi üdvözlettel“ helyett „igaz munkás üdvözlettel“ kifejezést használt levelében. Ha proletár, ha dolgozni akaró és dolgozó munkás, ha a burzsoázia ellensége és ha a becsülletes proletárdiktatura híve: akkor elvtársunk. Ellen esetben nem!

K. M. Sok vita volt már a kérdés felett, ki a proletár és ki az igazi dolgozó, a fizikai vagy szellemi munkás-e? A helyzet az, hogy a tiszta és mellékgondolat nélküli kommunista tanítás nem tesz különbséget szellemi és fizikai munkás között, csak *dolgozó* ismer. Ön azt kérde, hogy ki a proletár? Marx megállapítása szerint — ezt Marx előtt már Ricardó a bér megdönthetetlen törvényében felállította: *proletár az, aki munkabérből él és akinek az élet javából csak annyit jutott, amennyivel kizsákmányolt és nyomorúságos életét eltengethette.* — Nem szabad különbséget tennünk szellemi és fizikai munkások között. A mérnök vagy kishivatalnok, aki kapitalista vállalat — részvény-társaság vagy egyéni cégek — szolgálatában állott, épp úgy eladta munkáját, mint a fizikai munkás és annak a nyomorúságos jövedelméből élt. Voltak azonban szellemi munkások, a tőke exponensei, akik kizárólag kapitalista érdekeket képviseltek. Ezek nem is a munkabérből éltek, hanem különböző címen — tantiéme, remuneráció — kapott nyereségrészesedésből. — Láthatja tehát, hogy szellemi munkás és szellemi munkás között *lényegbeli* és matematikai különbségek vannak.

M. J. Beküldött cikke, amelyben a cserakciót nem tartja üdvösnek és hasznosnak, — nem közölhető, mert azt mi proletárok sohasem fogjuk megérteni, hogy a városok, melyek az ipari termelés centrumai, miért nem cserélhetik ki a produktumaikat a falusi gazdák, földmívelők termékeivel? A földmívelő falu és az ipari város egymásrataltsága kézzelfogható.

Veszprém város intéző-bizottsága.

7732 1919. sz.

Hirdetmény.

Közvéteszem, hogy a hadügyi népbizottság 22. számú rendeletével a hadirokkantak, hadiözüvegyes és hadiárnyék részére eddig fizetett ideiglenes évi segélynek fizetését folyó hó végével beszüntette.

Veszprém, 1919. évi június hó 21.-én.

Neumeyer,
int.-biz elnök.

Rendelet.

Felhívotnak az alant felsoroltak, hogy a „Veszprémi Ipari Termelési Tanács“ irodájában (Megyeház, 1. emelet 5. sz. a.) haladéktalanul jelentkezzenek. Vaskó Ferenc, Csikász Imre, Salamon Győző, Szűcsi István, Grotta Vilmos, Tóth Kálmán őrnagy, dr. Alpár főorvos, Sente Gyula, özv. Bibó Dénesné, Steiner József, Stern Mór, Áruforgalmi és kereskedelmi r.-t., Hunkár Dénesné, dr. Balla Ignác, Hirschfeld Béla, Veszprémi Gözmosoda r.-t., Tótvázsonyi Gazdaság, 31. honv. gy. ezred, Deutsch Leo, Patzl Jenőné, Balogh István, Lenner Lajos, Weisz Elek. Veszprém, 1919. jun. 23. *Veszprémi I. T. T. elnöke.*

Veszprémi Ipari Termelési Tanács.

398.1919. szám.

Rendelet.

A Szociális Termelés Népbizottsága a szocializált veszprémi Faipar Részvénytársaságot jelöltte ki a Veszprém megyében háziiparszerűen termelt gazdasági szerszámok gyűjtőtelepét, ezért mindenki, aki favillát, gereblyét, seprőt, jármót, lapátot, ásó- és kapanyelet, keréktalpat, küllőt, kereket, szekérfoldalt vagy más gazdasági faárut eladásra készít, termelt áruját a szociali-

pénzfizetés ellenében napiáron a Termelők kötelesek áruikat fenti beszállítva átadni. Szállítás vasúton ral eszközölhető.

Mindazon termelők vagy vevő rendelkezés ellen vétetnek és készítménynek, mint a szocializált Veszprém adják el, vagy szállítják el, szigorú tetnek, áruik pedig elkoboztatnak, úgy a már elkészült, mint a még árua vonatkozik még akkor is, ha adatott el, de elszállítva még nem.

Termelők jogosultak a helyi m utalványa alapján a helyi szükségleg megfelelő mennyiségű szerszámot v

E rendeletnek közhírré tételéről betartásáról a helyi munkás-, katon mivestanácsok tartoznak gondoskodni

Veszprémi I. T.

2833/1919. ve. sz.

Hirdetmény.

Közhírré tételük, hogy a város elrakott burgonya föld-területek nagy denki haladéktalanul jelentse be a birtok és termelést biztosító bizottság hivatal ségében, megyeház, földszint 4. szám Veszprém, 1919. június 22.-én.

Próde
vörösörzészólóalj

Veszprémvármegyei Tanács Int. Bizot

3189 1919. szám

Munkás és földmívelő szegények tanácsa

1. §. Mindenki, akinek birtokát szivattyú és ahhoz való börtömlők van teljes azok darabszámát, a tömlők és belső átmérőjét a helyi munkás- és földmivestanácsnak a **rendelet kihirdetése** mielőtt 3 napon belül bejelenteni.

2. §. A tanácsok ezeket a bejelentéseket a földmivélsügyi főosztály szőlészeti oszta lyának küldik be.

3. §. Minden borszállításra szolgáló tartánykocsit, amely magyar honosok nában, bérletében vagy használatában rendelet kihirdetésétől számitott 10 napon belül kell jelenteni a földmivélsügyi főosztályhoz (Budapest, V. Osztér 11. sz.).

4. §. A bejelentésnek magában kell lennie

1. a tartánykocsi tulajdonosának, bérletjének használatjának pontos címét,
2. a vasuti állomást, ahol kocsi jelenleg van,
3. a tartány úrtartamát,
4. vartartány vagy fahordók vannak-e a tartányon,
5. üresen állnak-e vagy borral megtöltve vannak-e a tartányok (bor mennyiségét).

5. §. E rendelet ellen vétők feletti büntetést a földmivélsügyi főosztály dalmi törvényszék ítél.

6. §. Ezt a rendeletet a Népköztársasági Tanács Földmivélsügyi Főosztály hajtja végre.

Veszprém, 1919. június 12.

Megyei Intéző-Bizot

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy az erdőbirtokosoknak az ára a ma naptól fogva egy 60 korona, ha a tűzfűz rakás 1 méter magas és 1 méter széles és 1 méter magas; míg ha 1-1 méter és 72 K, ha 1-2 méter magas és 72 K, ha 1-2 méter magas és 72 K fizetendő a tűzfűz rakás aránylagos ságos elosztása végett Veszprém városi önkormányzat vezeti hivatal személyi és dologi kiadások fedezésére.

Négy hónapon belül termelt tűzfűz rakással olcsóbb.

Veszprém, 1919. június 18.